haabe at gøre en Begyndelse. Og nu er der Grund til at antage, at Kvinderne inden ret længe faar politisk Stemmeret. Men foruden Kvindens retslige Stilling er der hendes Anseelse i det almindelige Omdømme; den stadig voksende Agtelse; og det at Kvindens Arbejde paakaldes paa bestandig flere Omraader og mere og mere anvendes i det offentlige Liv. I alle disse Henseender sker der daglig Fremgang.

Det siger sig selv, at hele denne Udvikling har en Uendelighed af vekselvirkende Aarsager, som ikke let lader sig udrede fra hinanden. Der er imidlertid et Forhold, som paa en iøjnefaldende Maade har maattet fremtvinge Forandring i Kvindens hele Livsvilkaar, og det kan derfor være af Interesse at betragte det lidt nærmere.

Det er en bekendt Sag, hvorledes Kvindesagens Forkæmpere bestandig er bleven mødt med dette: »Kvindens Plads er i Hjemmet«. Og denne Sætning har ogsaa i sin Tid været baade klog og rigtig. Nu maa den imidlertid kun anvendes med mange Forbehold.

Naar i gamle Dage en Kvinde ikke blev gift og saaledes fik sit eget Hjem, var der dog altid Brug for hendes Arbejdskraft i et eller andet Hjem hos Slægtninge eller som Tyende. Inden den moderne Storindustri eksisterede, — og det er ikke saa meget længe siden — blev som bekendt det daglige Livs Nødvendigheds- og Brugsgenstande fremstillede i Hjemmet. Der kan nævnes utallige Eksempler paa Sager, som dengang var hjemmelavede, og som nu er købt færdiglavede, paa Virksomheder, som den Gang hørte til den private Husholdning, og som nu er flyttet over til Fabrikker og Værksteder. Man støbte sine Lys, vævede og syede sine Klæder, spandt og strikkede sine Strømper, bagte, slagtede, saltede osv. Og nu! Lige til Belysningen, saa faar man den fra Elektricitetsværket. Disse Eksempler maa være tilstrækkelige; enhver kan blot se sig om i sit daglige Liv og saa tænke paa sin Moders eller Bedstemoders Barndomshjem og Beretningerne derfra, og det vil være klart, at Hjemmene ganske stille har gennemgaaet en Revolution.

En af Følgerne af denne økonomiske Omvæltning har været, at alle de ugifte Kvinder — og i Følge statistisk Opgørelse, bliver disse flere og flere, — er blevet arbejds- og hjemløse. De er ubønhørligt blevet kastede ind i Kampen for Tilværelsen og maa nu, som de bedst kan, stole paa sig selv og sørge for sig selv.

Som alt her i Verden har ogsaa dette Forhold sine Lys- og Skyggesider. Den gamle Tantes hyggelige Krog og deltagende Interesse vil efterlade et Savn, som vanskeligt vil stilles. Men vi maa huske, at den gamle Tante, som kun levede for at opofre sig for andre, førte en Tilværelse, som var upaaagtet af andre men mangen Gang trang for hende selv. Og selv om Kampen for Tilværelsen er svær for mange, saa maa vi dog glæde os over, at den enlige Kvindes Ret til at leve et selvstændigt Liv nu er fuldt anerkendt, og der er Mulighed for, at hendes Evner kan udfolde sig, hendes Liv blive indholdsrigt og lykkeligt for hende selv; derigennem bliver det ogsaa af større Værdi for Samfundet.

(Fortsættes.) *E. H.*

Unge Piger fra dannede Hjem.

Frøken Daugaard beskæftiger sig i »Kvinden og Samfundet« Nr. 18 med min i Politiken for 14de Septbr. fremkomne Artikel med ovenstaaende Overskrift. Hun mener, at jeg anviser en ufarbar og unaturlig Vej til Forbedring af de omtalte For-